

'Is het oude wijn in nieuwe zakken of verandert er écht iets?' Deze vraag krijg ik met enige regelmaat van ondernemers in de afval- en recyclingbranche als het gaat om de Omgevingswet. In dit artikel sta ik stil bij een aantal in het oog springende wijzigingen van de afvalwetgeving die relevant zijn voor de praktijk.

Wijzigingen in afvalwetgeving onder de Omgevingswet

Op 1 januari 2022 is het dan zover. Op die datum treedt de Omgevingswet in werking. De Omgevingswet integreert maar liefst 26 wetten op het gebied van ruimtelijke ordening, milieu, natuur, water en bouwen. Allereerst ga ik in op een meer algemene wijziging, die niet specifiek geldt voor afvalbeheer, maar voor alle milieubelastende activiteiten aan de orde komt. Het welbekende begrip (milieu-)inrichting verdwijnt. Daarvoor in de plaats komt de "milieubelastende activiteit". Vervolgens zal ik stilstaan bij de volgende inhoudelijke wijzigingen voor de afval- en recyclingpraktijk:

- mengen van afvalstoffen;
- opslagduur van afvalstoffen;
- verwerken van afvalstoffen tot IBC-bouwstof;
- demonteren en shredderen van autowrakken en
- aanbieden van bedrijfsafvalstoffen op milieustraten.

Milieubelastende activiteiten

Een recyclingbedrijf wordt in de huidige milieuwetgeving aangeduid als een 'inrichting' waarbinnen milieubelastende activiteiten worden verricht. De huidige Wet milieubeheer en de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht stellen milieuregels voor inrichtingen. Bepaalde inrichtingen hebben een omgevingsvergunning milieu nodig, andere vallen (na het verkrijgen van een omgevingsvergunning beperkte milieutoets (OBM)) onder de algemene milieuregels uit het Activiteitenbesluit milieubeheer.

Het zonet kort toegelichte inrichtingenbegrip keert niet terug in de Omgevingswet. De Omgevingswet heeft het over een "milieubelastende activiteit". Dit begrip wordt het aangrijppingspunt voor het aanwijzen van de vergunningplicht voor activiteiten met nadelige gevolgen voor het milieu.

Besluit activiteiten leefomgeving

In de Omgevingswet zelf wordt niets geregeld over afval- en recyclingactiviteiten. Om een antwoord te vinden op de vraag voor welke activiteiten milieuregels gelden en hoe deze luiden, moet men vanaf 1 januari 2022 te rade gaan in het Besluit activiteiten leefomgeving (Bal). Het Bal is een van de vier zogenaamde uitvoerings-AMVB's die de Omgevingswet handen en voeten geeft. In het Bal worden algemene regels gegeven waaraan bedrij-

ven zich moeten houden als ze bepaalde activiteiten uitvoeren in de fysieke leefomgeving. Het Bal is daarmee vergelijkbaar met het huidige Activiteitenbesluit milieubeheer. Het Bal bepaalt ook voor welke activiteiten een omgevingsvergunning nodig is.

Milieubelastende activiteiten

In hoofdstuk 3 van het Besluit activiteiten leefomgeving worden alle milieubelastende activiteiten genoemd. Afdeling 3.5 gaat over afvalbeheer. Deze afdeling kent verschillende paragrafen die ingaan op specifieke vormen van afvalbeheer. Zo worden bijvoorbeeld in paragraaf 3.5.1 regels gesteld voor grondbanken en grondreinigingsbedrijven, in paragraaf 3.5.4 voor metaalrecyclingbedrijven en in paragraaf 3.5.5 voor milieustraten. Als voorbeeld blijf ik bij de metaalrecyclingbedrijven. In paragraaf 3.5.4 wordt aangegeven dat het voorbehandelen van ingezameld of afgegeven metaalafval voor verdere recycling een milieubelastende activiteit is waarvoor milieuregels gelden.

Wat wordt precies bedoeld met de term 'voorbehandelen voor verdere recycling'? Met het voorbehandelen voor verdere recycling worden voorbereidende handelingen bedoeld zoals demonteren, sorteren, verbrijzelen, verdichten, pelletiseren, drogen, versnipperen, conditioneren, herverpakken, breken, scheiden of mengen. Het gaat dus om handelingen die plaatsvinden voor de (uiteindelijke) verdere recycling van het metaalafval.

Functioneel ondersteunende activiteiten

Het Bal maakt duidelijk dat ook functioneel ondersteunende activiteiten onder het bereik van de regels vallen. De aanwijzing van de milieubelastende activiteit omvat daarmee dus het hele bedrijf. Onder 'functioneel ondersteunende activiteiten' wordt verstaan activiteiten die ten dienste staan van het voorbehandelen van afval en dit ook mogelijk maken. Het gaat niet alleen om technische ondersteuning van de kernactiviteit maar ook om facilitaire voorzieningen zoals een persluchtvoorziening, onderhoud, administratie en beveiliging. Ook faciliteiten voor personeel en bezoekers zoals een kantine of parkeerterrein vallen daaronder.

Vergunningplichtig

Zoals opgemerkt regelt het Bal ook wanneer een activiteit vergunningplichtig is. Om bij het voorbeeld van de metaal-

recycling te blijven: voor het opslaan van metaalschroot en autowrakken geldt ook onder de Omgevingswet een vergunningplicht. Wie denkt dat alleen paragraaf 3.5.4 van het Bal relevant is voor metaalrecycling, komt bedrogen uit. Paragraaf 3.5.4 maakt duidelijk wanneer metaalrecycling een milieubelastende activiteit is. Er wordt antwoord gegeven op de vraag wanneer een milieuvergunning nodig is. De 'echte' milieuregels staan in hoofdstuk 4 van het Bal ('milieubelastende activiteiten en lozingsactiviteiten: inhoudelijke regels') en hoofdstuk 5 ('milieubelastende activiteiten: modules'). Paragraaf 3.5.4 bevat wel het 'spoorboekje'. Daarin wordt aangegeven op welke activiteiten specifieke milieuregels van toepassing zijn.

Administratieve verplichtingen

Wanneer geen vergunningplicht geldt, moet degene die een activiteit gaat verrichten dit tijdig van tevoren melden. Dit is vergelijkbaar met de melding die we nu kennen op grond van het Activiteitenbesluit milieubeheer. Ook geldt onder de Omgevingswet de verplichting tijdig gegevens en bescheiden aan het bevoegd gezag te verstrekken over de activiteiten. Deze moeten vier weken voor aanvang van de activiteit aan het bevoegd gezag worden gezonden. Wijzigingen in gegevens en bescheiden moeten ook worden doorgegeven. Het verstrekken van gegevens en bescheiden kan zowel elektronisch als per post.

Mengen van afvalstoffen

Op dit moment geldt in de Wet milieubeheer een vergunningplicht voor het mengen van gevaarlijke afvalstoffen tijdens afvalbeheer. In het Activiteitenbesluit milieubeheer is een verbod opgenomen op het mengen van niet-gevaarlijke afvalstoffen. Daarop gelden uitzonderingen. De Omgevingswet introduceert een vergunningplicht voor het mengen van afvalstoffen in het Bal.

Opslagduur van afvalstoffen

Onder de huidige wetgeving geldt een algemeen verbod voor het langdurig opslaan van afvalstoffen. Als nuttige toepassing mogelijk is, geldt een maximale opslagduur van drie jaar. Voor afvalstoffen die verwijderd moeten worden (storten of verbranden) geldt een maximale opslagduur van één jaar. Onder de Omgevingswet gaat de opslagregelgeving op de schop. Het uitgangspunt blijft dat afvalstoffen voorafgaand aan nuttige toepassing niet langer dan drie jaren worden opgeslagen, en voorafgaand aan verwijdering niet langer dan één jaar (artikel 4.431d Bal). Op dit uitgangspunt is voor specifieke afvalstoffen een uitzondering gemaakt. Zo bepaalt artikel 4.1073a Bal dat de volgende afvalstoffen niet langer dan één jaar mogen worden opgeslagen:

- > Vermestende goederen;
 - > Gewolmaniseerd hout (C-hout);
 - > Vliegias uit roosterovens of wervelbedovens;
 - > Filterkoek van ontgiften, neutraliseren en ontwateren;
- Aan dit rijtje moet ook asbest worden toegevoegd (artikel 4.628a Bal).

Verwerken van afvalstoffen tot IBC-bouwstof

Op dit moment is het toepassen van IBC-bouwstoffen onder bepaalde voorwaarden toegestaan. Dat volgt uit het Besluit bodemkwaliteit en het Besluit vrijstellingen stofverbod buiten inrichting. Dit verandert onder de Omgevingswet. Het toepassen van IBC-bouwstoffen mag niet meer. IBC-bouwstoffen moeten een bewerking ondergaan zodat ze voldoen aan de emissiegrenswaarden voor bouwstoffen. Wel komt er overgangsrecht.

Wilbert van Eijk is als advocaat-partner werkzaam bij Van Iersel Luchtmann Advocaten op de vestiging in 's-Hertogenbosch. Hij is gespecialiseerd in het Omgevingsrecht (ruimtelijk ordeningsrecht en milieurecht) en het milieu- en Arbo-strafrecht. Wilbert is tevens voorzitter van het Brancheteam Afval & Recycling.

Tel. 088-90 80 800

E-mail: w.eijk@vil.nl

Website: www.vil.nl/afval-recycling

IBC-bouwstoffen mogen nog zes maanden op of in de bodem worden toegepast. Dit geldt overigens niet voor AVI-bodemas.

Demonteren en shredderen van autowrakken

In de huidige wetgeving is geregeld dat een autosloper vloeistofrestanten zo goed mogelijk uit de leidingen moet halen en aftappunten moet afsluiten. Onder de Omgevingswet is dat niet meer uitgebreid beschreven. Er dient voldaan te worden aan de specifieke zorgplicht uit het Bal. Voor het in een shredderinstallatie verwerken van autowrakken geldt dat een scheiding plaatsvindt in herbruikbaar metaalschroot en shredderafvalstoffen. De shredderafvalstoffen moeten zoveel mogelijk nuttig worden toegepast. Deze eis staat nu in het Besluit beheer autowrakken. Die regels staan straks in het Bal.

Aanbieden van bedrijfsafvalstoffen op milieustraten

Een milieustraat moet aparte vakken / bakken hebben voor bepaalde afvalstoffen. Nu geldt dat alleen voor afval van particulieren. Onder de Omgevingswet geldt dat ook voor bedrijfsafval, uiteraard in de situatie dat bedrijven hun afval mogen afgeven aan de milieustraat.

Tot slot

Met de komst van de Omgevingswet worden ook inhoudelijke wijzigingen van de afvalwetgeving doorgevoerd. Indien u zich afvraagt of de Omgevingswet voor uw bedrijfsactiviteiten nog veranderingen in petto heeft, neem dan gerust contact met mij op.